

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

KURBAN BAYRAMI

Türkiye milli ve dini bayramlar açısından oldukça zengin bir ülkedir. Bu durum ülke insanlarının hem yaşamışlıkları hem de yaşanacaklar açısından oldukça güçlü bir kader ve ideal birlikteliğine sahip olduğu anlamına gelmektedir. Bir başka ifadeyle bu ülkenin insanları dün birlikte mücadele etmiş ve kutlayabileceği büyük zaferler kazanmıştır. Bu süreçte yurt sevgisi ve inanç birlikteliğinin güçlü desteği olmuştur. Yurdu için canını feda edebilen, şehitlik şerbetini içmek için heyecan duyan milyonlarca insanımızın varlığı bu desteğin en somut yansımasıdır.

Küçük (aile gibi) veya büyük sosyolojik birlikleri (toplum gibi) bir arada tutan, birlikte yaşamı anlamlı kılan faktörlerden biri de dini bayramlardır. Yüce dinimiz İslamiyet'in her biri derin ve anlamlı içerik ve niteliklere sahip; Ramazan ve Kurban olmak üzere iki bayramı bulunmaktadır. Bu yıl Kurban bayramı 1-4 Eylül tarihlerinde kutlanacak, imkanı olmayan insanlarımız da et yiyebilme şansına sahip olacaklar. Böylece dayanışmanın, paylaşmanın, kardeşliğin örnekleri sergilenecek, önemi bir kez daha pekişecektir. Kaynaklar kurban bayramının ilk kez 624 yılında Medine'de kutlandığını yazmaktadır. Bu kaynaklara göre Peygamberimiz Hz. Muhammed'in kıldırıldığı "ilk kurban bayramı namazının" ardından vermiş olduğu hutbede kurban kesmenin faziletlerinden bahsetmiş, Allah'a adanarak kesilecek kurbanın kazandıracaklarını açıklamıştır. Bu tarihten sonra da bu gelenek bayram şeklinde yaşatılmıştır.

Ülkemiz insanı ailesine ve memleketine son derece bağlıdır. Kurban bayramı vesilesiyle; bu dünyadan göçüp gidenlerin mezarları başında dualar okunacak, büyükler, akrabalar, eş-dost ziyaret edilecek, hal-hatır sorulacak, dünün yaşamışlıkları yad edilecektir. Yine kesilen kurbanlar önce ihtiyaç sahiplerine dağıtılacak, eş-dost birlikte yemekler ve bayram tatlıları yenilecektir. Bağışlanacak kurban derileri birçok kurumun gelişimine katkı sağlayacaktır.

Dini bayramlarımızın, kanımca, en önemli boyutlarından biri de küslerin barışmasına vesile olmasıdır. İnsanoğlu bazen öfkesine yenilebilmekte, küçük mevzuları

büyütebilmekte, geriye dönüp baktığında anlamlı bulmayacağı bir çok tavrı sergileyebilmektedir. Aslında sorun-dert olarak gördüğümüz bir konunun yaşamın veya ömrün bütününe neye karşılık geldiğini görebilsek, çoğu kez fevri tepkilerimizi ortaya koymayız. Ancak, "insan" olmak biraz da böyle bir şey; yarın pişman olabileceğin bir şeyleri de yapmak zorunda kalmak. Ancak, nasıl ki affetmek büyüklük ise, özür dileyebilmek de büyüklüktür. İşte bayramlar bunun için de bir vesiledir. Dileriz bu bayramda insanlarımız aralarındaki kırgınlıkları unutup, ayrılıkların acısı yerine paylaşımların mutluluğunu tercih edecek davranışlar sergiler.

Bayramın önemli yansımalarından biri de bayram alışverişleridir. Bayram vesilesiyle insanlar yeni giysiler almak, ziyaretlerine gelenlere şeker ve tatlı sunmak, evlerini elden geçirmek (boyama, eski mobilyaları değiştirme vb.) isterler. Bunların yanında ziyaretlerden kalan zamanlarda, mevsimin yaz olmasının da etkisiyle, tatile, deniz kıyısına gitmek, yüzmek, dinlenmek yönünde tercih kullanabilirler.

Bayram öncesi ve bayram sırasında yapılan alışverişler, yolculuklar esnaflarımıza da bereket getirir. Esnaf kardeşlerimiz bayram hareketliliği nedeniyle elde ettikleri ilave gelirler ile kurbanlıklarını alır, bayram giysileri ve harçlıklar ile çocuklarını sevindirir. Dolayısıyla bayramlarını huzur ve sevinç içinde kutlama imkanı bulurlar. Bu vesileyle tüm İslam alemi, yurttaşlarımız ve esnaf kardeşlerimizin kurban bayramlarını kutluyor, sağlıklı, huzurlu ve kardeşlik dolu nice bayramlar diliyorum.

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

ESNAFA YAPILANDIRMA İMKANI

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği'nde (TESKOMB) düzenlenen basın toplantısında, Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent Tüfenkci tarafından, 8 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla TESKOMB'a bağlı kooperatiflerce uygulamaya başlanacak olan düzenlemeye göre; **31 Temmuz 2017 tarihinden önce** kredi borcunu düzenli olarak ödeyemediği için **yasal takip süreci başlatılan** esnaf ve sanatkarların **29 Eylül 2017** tarihine kadar başvurmaları halinde yeniden yapılandırmadan faydalanabilecekleri açıklanmıştır.

Yapılandırmanın sadece kredi kefalet kooperatifi borçlarıyla ilgisi bulunup, diğer kamu alacaklarıyla ilgisi bulunmamaktadır.

Esnaf ve sanatkarın toplam **786 milyon liralık anapara borçlarının** yapılandırılacağı bu uygulamadan 76 bin 554 esnaf ve sanatkar ile bunların 124 bin 365 kefil olmak üzere toplam **200 bin 919 esnaf ve sanatkarın** yararlanabileceği öngörülmektedir.

Böylece, kooperatif ortağı esnaf ve sanatkarlarımızın 204 milyon lirayı bulan gecikme cezası borcunun da silinmesine imkan sağlanmıştır.

29 Eylül 2017 tarihinde kadar yapılandırmaya başvuranlar için düzenleme şu şekilde işleyecek:

- Borcunu **tek seferde** ödemek isteyenlere herhangi bir **faiz uygulanmayacaktır.**
- Borcunu 12 ay taksitlendirmek isteyenlere **yüzde 8,**
- Borcunu 24 ay taksitlendirmek isteyenlere **yüzde 12** oranlarında basit faiz uygulanacaktır.
- Borcunu taksitlendirenlerin **ilk taksitleri peşin** olarak tahsil edilecektir.

2016 yılında yapılan düzenleme kapsamında borcu yapılandırılıp taksit ödemeleri hala devam eden esnaf ve sanatkarlar, bu düzenlemeden yararlanamayacaktır.

KOSGEB'İN SIFIR FAİZLİ KREDİ UYGULAMASI

KOSGEB tarafından, küçük ve orta ölçekli işletmelere uygun koşullarda finansal destek temin edilerek, işletmelerin;

- üretim, kalite ve standartlarını artırmaları,
- finansman sorunlarını çözmeleri,
- istihdam olanakları yaratmaları,
- uluslararası düzeyde rekabet etmelerinin sağlanması amacıyla belirli aralıklarla kredi faiz destekleri verilmektedir.

Faizsiz kredi destekleri kapsamında; KOSGEB tarafından, 2016 yılında ve 2017 yılında olmak üzere iki uygulama olmuştur.

Bu uygulamalar ile işletme sahiplerine; **1 yıl ödemesiz dönemli, 36 ay vadeli, 50 bin liraya kadar limitli kredilerini faizsiz olarak kullanma imkanı tanınmıştır.**

Bilindiği üzere; son olarak uygulamaya koyulan, **2017 yılına ilişkin sıfır faizli kredi uygulamasının başvuruları 10-20 Şubat 2017** tarihleri arasında internet üzerinden gerçekleştirilmiş olup, başvurular 20 Şubat 2017 tarihinde sona ermiştir.

Yoğun talep nedeniyle kredi kullanım sürecinin son günü olan 28 Nisan 2017 tarihi, 31 Temmuz 2017 tarihine kadar uzatılmış ve **kredi kullanımları bu tarihte (31 Temmuz 2017) sona ermiştir.**

10-20 Şubat 2017 tarihleri arasında, KOSGEB'e yaklaşık 770 bin başvuru yapılmış olup, 460 binin üzerinde KOBİ'nin başvurusu onaylanmıştır. Başvurusu onaylanarlardan yaklaşık 270 bin kişi söz konusu kredi faiz desteğinden yararlanabilmiştir.

Sıfır faizli kredi kullanımları süreci boyunca; Birlik çalışanlarımız tarafından ilgili evrak alımları gerçekleştirmiş, böylece esnaf ve sanatkarlarımızın ulaşım sorunu yaşamasına engel olunmuştur. Ayrıca, KOSGEB bünyesindeki işleyişe de önemli ölçüde katkı sağlanmıştır.

Bu süreçte, KOSGEB'in sıfır faizli kredi imkanından yararlanan esnaf ve sanatkarların, aynı zamanda Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Kefalet Kooperatiflerinin kredi imkanlarından yararlanamadığı sorunu ortaya çıkmıştır. Bu sorun Birliğimiz tarafından tespit edilmiş olup, bağlı bulunduğumuz Bakanlığa ve TESK'e yazılı ile iletilmiştir. Birliğimiz, sorunun çözüme kavuşturulması hususunda da öncü olmuştur.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLERDE GELİŞMELER

Türkiye ekonomisi geçmişten bugüne incelendiğinde dış dengenin en önemli sorun alanlarının başında geldiği görülecektir. Nitekim 24 Ocak 1980 Kararlarının gerisinde dış açıkların kapatılması ya da sürdürülebilir düzeyde tutulması amacı olduğu söylenebilir. 1994 ve 2001 krizlerinin en önemli nedeni de dış açıkların rekor düzeylere ulaşmasıdır. Her ne kadar **2011 yılında 74 milyar dolar** ile Cumhuriyet tarihinin **cari açık rekoru** kırılmış olsa da, küresel likidite bolluğu nedeniyle ülkeye giren yüksek miktarda dış kaynak kriz oluşumunu engellemiştir. Ancak, Hükümet ve ilgili kuruluşlar (BDDK, TCMB) tarafından alınan önlemler sonucu iç talep kontrol altına alınmış ve cari açık 2016 yılı sonunda 32 milyar dolara kadar gerilemiştir. Dolayısıyla cari açık kaynaklı olası yeni bir kriz 2012 sonrası dönemde engellenmiştir. Ancak üretim deseni ile halkın talep deseninin yeterince örtüşmemesi ve bu alanda gereken mesafenin bir türlü alınamaması dış açıkların Türkiye ekonomisinin yumuşak karnı olmaya devam etmesine neden olmaktadır. Bir başka ifadeyle Türkiye mevcut üretim desenini yüksek katma değerli teknolojik ürünlere doğru kaydıramadığı sürece dış açık kaynaklı bir kriz olasılığı Demokles'in kılıcı gibi ülkenin üzerinde duracaktır.

Bu girişin ardından 2017 yılının ilk yarısında Türkiye'nin dış ekonomik ilişkileri ve dış dengelerinde yaşanan gelişmeleri ele alabiliriz. 2017 yılının ilk 6 ayında cari açık, 2016 yılına göre, yüzde 9,1 oranında artarak 20,7 milyar dolara yükselmiştir. Açığın 22,4 milyar dolarlık bölümü mal ticaretindeki açıktan, 5,4 milyar doları yatırım gelirleri yani kar, faiz ve borsa kazançlarındaki ödeme açığından (fazlasından) kaynaklanmıştır. Bu açıkları 6,1 milyar dolarlık hizmet gelirleri ile bir milyar dolarlık cari transfer fazlaları aşağıya çekmiştir. Dolayısıyla bu veriler cari açığı azaltmanın başlıca yolunun ihracatın artması, ithalatın azalması olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun için ise gerçekçi kur politikası uygulanması, dış girdi bağımlılığının azaltılması ve nitelikli ihraç ürünleri üretiminin artırılması gerekmektedir.

Bu cari açık karşısında Türkiye'ye sermaye-finans hesabından 22,8 milyar dolarlık dış kaynak girişi gerçekleşmiştir.

Bu girişin arkaplanında ise; 3,2 milyar dolarlık net doğrudan yatırım, 17,4 milyar dolarlık portföy yatırımı girişi (sıcak para) ile 2,2 milyar dolarlık kredi-mevduat kullanımı bulunmaktadır. 2017 yılının ilk yarısında gerçekleşen 17,4 milyar dolarlık sıcak para girişinin 15 milyar dolarlık bölümü tahvil, 2,2 milyar dolarlık bölümü ise hisse senedi kanalından gerçekleşmiştir. Bu veriler Türkiye'de faizlerin dünya geneline oranla oldukça yüksek olması sonucunda küresel spekülörlerin ülkemizi cazip bulduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim 2016 yılının ilk yarısında tahvil faizi için gelen yabancı sermaye tutarı 8,9 milyar dolar iken 2017 yılının aynı döneminde bu tutarın 15 milyar doları aşması dikkat çekicidir.

Diğer taraftan kaynağı belirlenemeyen para giriş ve çıkışlarını gösteren net hata ve noksan hesabında ilginç gelişmeler yaşanmıştır. Nitekim 2016 yılının ilk yarısında bu hesaptan 1,8 milyar dolarlık giriş, 2017 yılının aynı döneminde ise 4,4 milyar dolar çıkış olmuştur. Bu durumu, genelde, döviz kurlarının yüksek olduğu dönemlerde kaynağı belirsiz giriş, düşük olduğu dönemlerde çıkış yaşanması nedeniyle daha çok kayıtdışı spekülasyon olarak tanımlamak mümkündür.

Kısaca ifade etmek gerekirse, **2017 yılının ilk yarısında Türkiye 20,7 milyar dolar cari açık** vermiş, bu açık 22,8 milyar dolarlık sermaye girişi ile kapatılmıştır. Ancak kaynağı belli olmayan 4,4 milyar dolarlık kaynak çıkışı bu verilere eklendiğinde ülkenin döviz rezervlerinin 2,4 milyar dolar azaldığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan 2017 yılının ilk yarısında cari açığın finansman kalitesinin bozulduğu açıktır. Çünkü, açığın daha büyük bölümü sıcak para ile finanse edilir hale gelmiştir. Bu gelişmenin arkasında ise, yukarıda da vurgulandığı gibi, yüksek faizler bulunmaktadır. Ancak bu durum sürdürülebilir değildir.

Bu nedenle Türkiye'de önce enflasyonun, ardından da faizlerin gelişmiş ülkeler düzeyine çekilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Aksi takdirde Türkiye yine tehlikeli bir **"yüksek faiz, düşük kur, yüksek cari açık"** sarmalına girecektir. Ancak, artık küresel iklim böylesi bir süreci tolere edecek niteliklere sahip değildir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

GÖSTERGE	2016						2017						
	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ
İMALAT SAN. KKO (%)	75,7	75,2	76,6	76,4	76,4	76,5	75,5	75,4	74,9	78,4	78,8	79,0	78,7
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	45.566	53.977	51.340	63.746	95.783	108.044	25.689	34.658	55.616	57.998	65.799	66.164	
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	49.696	51.748	61.757	74.244	83.635	87.107	76.493	81.990	96.313	82.590	87.536	79.544	
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	27.636	27.473	27.564	27.267	27.067	26.669	26.672	26.956	27.489	28.157	28.488	28.488	
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.324	3.493	3.523	3.647	3.715	3.872	3.985	3.900	3.642	3.287	3.225	3.225	
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,7	11,3	11,3	11,8	12,1	12,7	13,0	12,6	11,7	10,5	10,2	10,2	
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	1.140.321	1.152.103	1.160.567	1.182.422	1.229.210	1.259.706	1.294.552	1.252.762	1.291.186	1.308.306	1.342.638	1.342.064	1.352.354
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	10,9	10,9	10,9	10,8	10,5	10,6	10,6	10,9	11,3	11,8	12,6	13,1	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	11,2	11,1	11,0	10,9	10,8	10,6	10,8	10,9	11,0	11,5	12,4	13,2	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	11,1	10,6	10,6	10,2	10,2	10,3	10,3	10,4	10,7	11,1	11,7	12,4	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.610.272	1.615.024	1.639.098	1.660.075	1.724.691	1.763.554	1.848.664	1.801.462	1.861.814	1.888.680	1.926.140	1.951.679	1.972.791
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	44.786	43.456	45.334	44.394	47.672	50.133	51.797	49.518	50.458	49.774	49.146	52.415	52.143
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	1.170.844	1.174.185	1.190.546	1.208.693	1.265.156	1.293.510	1.375.085	1.325.700	1.376.937	1.399.414	1.432.135	1.447.616	1.462.414
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	315.680	317.272	321.224	326.056	331.213	337.798	340.282	344.278	352.197	357.880	362.170	367.707	373.514
KONUT(Milyon TL)	150.604	151.766	154.388	157.300	160.274	164.058	165.602	168.020	172.843	176.290	178.223	180.652	182.684
TAŞIT (Milyon TL)	6.341	6.326	6.312	6.298	6.436	6.718	6.638	6.580	6.542	6.538	6.535	6.619	6.671
DİĞER (Milyon TL)	158.735	159.180	160.524	162.458	164.503	167.022	168.042	169.678	172.812	175.052	177.402	180.436	184.159
KREDİ KARTI (Milyon TL)	78.962	80.111	81.994	80.932	80.650	82.113	81.500	81.966	82.222	81.612	82.699	83.941	84.720
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	15,3	15,5	15,3	14,7	13,7	13,9	15,2	15,6	15,4	15,9	15,4	14,8	16,0
KREDİ FAİZİ (Konut %)	13,7	12,9	12,9	12,1	11,7	11,4	11,5	11,4	11,1	11,4	11,7	11,8	12,0
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	15,0	14,7	14,8	14,8	14,0	14,3	14,0	14,7	15,3	16,4	14,1	16,5	17,0
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	26.614	26.689	26.733	27.060	27.657	27.965	28.682	28.380	28.907	29.358	29.569	29.924	30.157
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	22.747	22.909	22.915	23.138	23.385	23.658	23.870	24.081	24.539	25.067	25.197	25.380	25.537
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	3.867	3.781	3.819	3.922	4.271	4.307	4.812	4.300	4.368	4.291	4.372	4.544	4.620
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki pay-%)	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5
BANKACILIK SEKTÖRÜ TARİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	51.926	53.589	55.176	56.557	57.125	57.998	59.410	60.187	60.663	61.339	62.131	61.246	
Kredi Kartları	7.926	8.121	8.265	8.393	8.160	8.035	8.170	8.133	8.139	8.143	8.198	7.759	
Ferdi Kredi Konut	767	793	843	864	868	886	881	881	875	867	869	863	
Ferdi Kredi Otomobil	229	230	232	234	230	227	230	227	224	221	220	214	
Ferdi Kredi Diğer	10.334	10.574	10.721	10.886	10.728	10.632	10.719	10.591	10.587	10.547	10.552	10.225	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	5.829	6.099	6.289	6.499	6.735	6.919	7.239	7.463	7.599	7.712	7.914	7.914	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.994	2.067	2.161	2.207	2.179	2.174	2.231	2.241	2.274	2.303	2.290	2.314	
İnşaat	4.701	4.837	5.087	5.206	5.313	5.392	5.428	5.521	5.610	5.630	5.927	5.848	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.268	1.254	1.310	1.359	1.430	1.628	1.738	1.829	1.823	1.863	1.896	1.896	
Diğer	18.880	19.614	20.267	20.910	21.482	22.103	22.721	23.270	23.534	24.053	24.233	24.212	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	99,6	85,8	93,6	86,2	88,6	90,0	84,5	70,1	82,1	70,2	76,0	79,8	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	1.247,6	995,0	1.096,90	1.032,60	1.134,60	1.602,60	1.297,80	906,9	892,2	1.033,90	926,2	929,9	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	30,7	77,5	53,9	54,8	48,8	34,2	50,4	31,2	30,4	15,0	38,7	23,4	24,2
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.150,7	2.472,3	1.837,20	1.939,20	1.726,70	1.358,40	1.716,50	1.118,80	1.073,90	605,3	1.251,50	830,5	881,6
KURULAN ŞİRKET SAYISI	3.136	4.533	3.745	5.362	5.592	4.885	6.275	5.617	6.146	6.447	6.250	6.039	5.269
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	602	689	903	1.096	1.167	1.896	2.142	815	720	810	861	1.112	1.211
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,79	8,05	7,28	7,16	7,00	8,53	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	3,96	3,03	1,78	2,84	6,41	9,94	13,69	15,36	16,09	16,37	15,26	14,87	15,45
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	141.201	141.985	141.261	140.811	141.890	142.895	144.576	144.297	146.021	146.877	148.353	148.625	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	196.408	197.067	196.962	197.055	198.012	198.433	200.661	200.910	202.142	203.735	207.464	207.167	
ORTALAMA DOLAR KURU	2,9600	2,9660	2,9630	3,0710	3,2700	3,4920	3,7380	3,6760	3,6690	3,6570	3,5670	3,5220	3,5630
ORTALAMA EURO KURU	3,2740	3,3240	3,3190	3,3900	3,5380	3,6850	3,9690	3,9150	3,9190	3,9140	3,9360	3,9520	4,0950
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,1060	1,1210	1,1210	1,1040	1,0820	1,0550	1,0620	1,0650	1,0680	1,0700	1,1030	1,1220	1,1490